

En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Sammanfattning

Finansutskottet behandlar regeringens proposition 2013/14:161 En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna. I propositionen föreslår regeringen att det införs ett rättsligt ramverk för insamling av finansiell statistik hos Statistiska centralbyrån (SCB) och att det i SCB sätts upp en särskild databas som ska innehålla uppgifter för övervakning och tillsyn av finansmarknaderna. Finansinspektionen (FI) och Riksbanken ska enligt förslaget ha direktåtkomst till databasen.

Utskottet behandlar också tre motioner i vilka det bl.a. föreslås att uppgifter om hushållens tillgångar och skulder löpande förs in i den planerade databasen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag med en liten rättelse och avstyrker motionerna.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna	7
Statistik över hushållens tillgångar och skulder	11
Reservation	13
Statistik över hushållens tillgångar och skulder, punkt 2 (S, MP, V)	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Propositionen	15
Följdmotionerna	15
Motion från allmänna motionstiden hösten 2013	16
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna,
2. lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
3. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
4. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
5. lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
6. lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
7. lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,
8. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
9. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
10. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
11. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043) med den ändringen att ”7 §” ska bytas ut mot ”16 §”,
12. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
13. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:161 punkterna 1–13.

2. Statistik över hushållens tillgångar och skulder

Riksdagen avslår motionerna 2013/14:Fi2 yrkandena 1–3, 2013/14:Fi3 och 2013/14:Fi274.

Reservation (S, MP, V)

Stockholm den 8 maj 2014

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Göran Pettersson (M), Jörgen Hellman (S), Peder Wachtmeister (M), Bo Bernhardsson (S), Carl B Hamilton (FP), Marie Nordén (S), Per Åsling (C), Sven-Erik Bucht (S), Staffan Anger (M), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Ulla Andersson (V) och Jörgen Andersson (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar proposition 2013/14:161 En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna. I propositionen föreslår regeringen att det införs ett rättsligt ramverk för insamling av finansiell statistik hos Statistiska centralbyrån (SCB) och att det i SCB sätts upp en särskild databas som ska innehålla uppgifter för övervakning och tillsyn av finansmarknaderna. Finansinspektionen (FI) och Riksbanken ska enligt förslaget ha direktåtkomst till databasen.

Två motioner har lämnats med anledning av propositionen – motionerna 2013/14:Fi2 av Ulla Andersson m.fl. (V) och 2013/14:Fi3 av Fredrik Olovsson m.fl. (S). I båda motionerna föreslås att regeringen återkommer till riksdagen med åtgärder som ger Riksbanken tillgång till uppgifter om hushållens tillgångar och skulder och att uppgifterna ska ingå i den databas som regeringen föreslår i propositionen. Motionärerna anser att dessa uppgifter ska kunna användas tillsammans med uppgifter som samlas in av andra myndigheter. I båda motionerna anser man också att uppgifterna om hushållens tillgångar och skulder bör förses med ett starkt sekretesskydd så att den enskildes integritet upprätthålls.

I motion 2013/14:Fi274 av Lena Sommestad och Anders Karlsson (båda S), som lämnades in under allmänna motionstiden, föreslås att regeringen ska ta initiativ till en ny förmögenhetsstatistik för att man ska kunna följa bl.a. utvecklingen av förmögenhetsfördelningen i Sverige och för att man ska kunna förebygga finanskriser och upprätthålla finansiell stabilitet i den svenska ekonomin.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I proposition 2013/14:161 föreslår regeringen att

- Riksbanken och Finansinspektionen (FI) får anlita Statistiska centralbyrån (SCB) för att samla in uppgifter som behövs för övervakning och tillsyn av finansmarknaderna
- uppgifterna får behandlas i en gemensam databas hos SCB
- Riksbanken och Finansinspektionen får direktåtkomst till uppgifterna i databasen
- uppgifterna i databasen ska omfattas av s.k. tillsynssekretess, dvs. den typ av sekretess som i dag gäller för de uppgifter som används i Riksbankens och Finansinspektionens verksamhet.

Förslaget innebär att det införs en ny lag – lagen om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna – och att ändringar införs i följande tolv lagar: lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank, lagen (2004:46) om värdepappersfonder, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), lagen (2010:751) om betaltjänster, försäkringsrörelselagen (2010:2043), lagen (2011:755) om elektroniska pengar och lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Utskottets överväganden

En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag som bl.a. innebär att insamlingen av finansiell statistik hos SCB regleras och att möjligheter skapas för att samla uppgifter som Riksbanken och Finansinspektionen använder i sin övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna i en gemensam och särskild databas hos SCB.

Propositionen

Enligt regeringen behövs det ett rättsligt ramverk för insamling av finansiell statistik hos SCB, – detta för att bättre utnyttja SCB:s kunskaper att samla in och bearbeta stora mängder uppgifter och för att samordna och effektivisera insamlingen, bearbetningen och användningen av de uppgifter som Riksbanken och FI använder i sin övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Det finns två stora hinder som i dagsläget begränsar ett samarbete mellan SCB, Riksbanken och FI när det gäller denna typ av uppgifter.

Det ena hindret är att de olika lagar som reglerar de finansiella företagens skyldigheter att lämna uppgifter till Riksbanken och FI anger att uppgifterna ska lämnas till Riksbanken och Finansinspektionen. Det andra är att SCB enligt den s.k. statistiksekretessen inte får lämna ut insamlade uppgifter till Riksbanken och FI för deras övervakning och tillsyn.

Förändring av finansföretagens uppgiftsskyldighet

För att göra det möjligt för finansföretagen att lämna uppgifter direkt till SCB föreslår regeringen att det i lagen om Sveriges riksbank (riksbankslagen) införs en rätt för Riksbanken att meddela föreskrifter om att uppgifter ska lämnas till SCB i stället för till Riksbanken.

När det gäller FI föreslås att det i de olika lagar som reglerar företagens uppgiftsskyldighet gentemot Finansinspektionen införs en bestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att uppgifter ska lämnas till SCB i stället för till FI. Regeringen uppger i propositionen att den tänker bemyndiga FI att meddela denna typ av föreskrifter.

Innan föreskrifterna meddelas ska myndigheterna, dvs. Riksbanken, FI och SCB, samråda med varandra.

Databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Den statistik som samlas in av SCB lyder under sträng sekretess. Det innebär bl.a. att SCB enligt sekretessreglerna inte får lämna ut primärdata till Riksbanken och FI. Därmed kan inte Riksbanken och FI använda uppgifterna för egna körningar och analyser av olika delar av det finansiella systemet.

Enligt regeringen gäller det att hitta ett system som kombinerar ett starkt sekretesskydd för uppgifter som samlats in för statistikändamål med en möjlighet för SCB att lämna ut uppgifter till Riksbanken och FI för övervakning och tillsyn.

Regeringen föreslår därför att de uppgifter som SCB samlar in för Riksbankens och FI:s övervakning och tillsyn lagras i en särskild databas. SCB ska ha hand om databasen, och basen ska hållas åtskild från SCB:s övriga verksamhet. Riksbanken och FI ska däremot få direktåtkomst till databasen.

Regeringen anser att en gemensam databas skulle förbättra samordningen och samutnyttjandet av statistiken. Till exempel använder Riksbanken och FI i dagsläget olika tekniska system och nomenklaturer i uppgiftsinsamlingen. Detta ökar kostnaderna för både myndigheterna och uppgiftslämnarna. Skilda insamlingssystem ökar även riskerna för kvalitetsbrister. En gemensam databas till vilken SCB samlar in uppgifterna skulle effektivisera insamlingen och ge myndigheterna samma grundmaterial.

Vad är ändamålet med databasen?

Den gemensamma databasen ska enligt regeringens förslag få användas för

- Riksbankens verksamhet för att främja ett säkert och effektivt betalningsväsen
- FI:s tillsyn över finansiella företag och marknader.

En del av de uppgifter som Riksbanken och FI samlar in för övervakning och tillsyn används för renodlad statistisk inom området. Databasen ska därför även få användas för denna typ av verksamhet.

Vad ska databasen få innehålla?

Databasen ska enligt regeringens förslag få innehålla de uppgifter som finansföretagen enligt olika lagar ska lämna till Riksbanken och FI i deras övervaknings- och tillsynsverksamhet. Det gäller dock endast den s.k. periodiska rapporteringen, dvs. uppgifter som finansföretagen enligt olika föreskrifter ska lämna till Riksbanken och FI efter bestämda tidsintervall, t.ex. varje månad, kvartal eller år. Uppgifter som myndigheterna samlar in för att granska ett enskilt företag ska inte få läggas in i databasen.

Enligt regeringens förslag ska inte heller uppgifter som samlas in för renodlad statistikproduktion få läggas i databasen – detta för att förhindra att denna typ av uppgifter även används för övervakning och tillsyn. SCB:s och FI:s uppgifter i den renodlade statistikverksamheten regleras i

lagen om den officiella statistiken och förordningen om den offentliga statistiken. I riksbankslagen regleras Riksbankens möjligheter att ta in uppgifter för statistik över t.ex. betalningsbalansen.

Databasen ska inte heller få innehålla personuppgifter. Riksbanken och FI kan enligt de lagar och bestämmelser som reglerar finansföretagens uppgiftsskyldighet begära in personuppgifter. Till exempel använder sig FI av personuppgifter i sina bolåneundersökningar. Den uppgiftsinsamling som SCB i dag utför för Riksbankens och FI:s räkning omfattar däremot inte personuppgifter. Regeringen anser att det inte finns någon anledning att utöka myndigheternas samarbete till att även gälla personuppgifter. Därför bör det införas ett uttryckligt förbud mot personuppgifter i databasen.

Sekretessen i databasen

Sekretessen i myndigheters framställning av statistik regleras i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Denna s.k. statistiksekretess avser uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Undantag kan göras för uppgifter som behövs för forsknings- och statistikändamål. Statistiksekretessen gäller i första hand särskild verksamhet för framställning av statistik. Det tydligaste exemplet är SCB:s verksamhet.

När det gäller tillståndsgivning och tillsyn av bl.a. bank- och finansväsendet gäller s.k. tillsynssekretess (30 kap. 4 § OSL). Sekretessen avser i detta fall affärs- och driftförhållanden hos företag som myndigheten prövar eller har tillsyn över. Den avser också ekonomiska och personliga förhållanden för en annan person som har t.ex. en affärsförbindelse med det företag som myndigheten prövar eller har tillsyn över.

När det gäller databasen föreslår regeringen att det i OSL införs en särskild reglering för uppgifterna i databasen. Regleringen ska vara utformad på samma sätt som tillsynssekretessen.

Databasen ska förvaras på SCB. Anledningen till att regeringen föreslår en särskild sekretessreglering är bl.a. att syftet med databasen är att den ska användas för tillsyn och övervakning (inte statistikverksamhet) och att basen kommer att hållas organisatoriskt åtskild från SCB:s övriga verksamhet. Det innebär att uppgifterna i databasen inte omfattas av statistiksekretessen. Databasen omfattas heller inte av tillsynssekretessen eftersom SCB inte utövar tillsyn. En särskild reglering blir därför nödvändig, enligt regeringen.

För att säkerställa att Riksbanken och FI får direktåtkomst till uppgifterna i basen föreslår regeringen också en s.k. sekretessbrytande bestämmelse i OSL. Bestämmelsen innebär att uppgifterna i databasen får lämnas ut till de verksamheter inom Riksbanken och FI som arbetar med övervakning och tillsyn. Eftersom databasen även ska få användas för framställning av statistik gäller den sekretessbrytande bestämmelsen även utlämnande av uppgifter till statistikverksamheterna hos Riksbanken, FI och SCB.

Hur ska databasen finansieras?

Enligt regeringens förslag ska databasen finansieras av Riksbanken och FI.

Enligt riksbankslagen får Riksbanken endast delta i sådan verksamhet som är Riksbankens uppgift. Regeringen föreslår därför att det i den nya lagen om en databas införs en bestämmelse om att Riksbanken ska svara för den del av SCB:s kostnader för databasen som beror på insamling av riksbanksdata.

Finansinspektionens insamling av uppgifter i tillsynsverksamheten finansieras av företagens årliga tillsynsavgifter. Regeringen föreslår att även de uppgifter som SCB samlar in för FI:s tillsynsverksamhet ska betalas av finansföretagens avgifter. Regeringen föreslår därför att en bestämmelse införs i olika lagar om att avgifterna ska kunna användas för att finansiera SCB:s kostnader för databasen.

Riksbankens betalningsbalansstatistik

I riksbankslagen finns bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter till Riksbanken för bankens betalningsstatistik. Riksbanken kan dock inte i dagsläget lämna föreskrifter om att dessa uppgifter ska lämnas till SCB. Regeringen föreslår därför att Riksbanken i riksbankslagen bemyndigas att meddela sådana föreskrifter.

Uppgifter för betalningsbalansstatistiken får däremot inte behandlas i den föreslagna databasen för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna, eftersom uppgifterna är renodlad statistik och inte samlas in för övervakning och tillsyn.

När ska förslagen träda i kraft?

Lagändringarna bör enligt regeringen träda i kraft den 1 augusti 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet stöder regeringens förslag om ett regelverk för insamling av finansiell statistik hos SCB och att de uppgifter som Riksbanken och FI behöver för sin övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna ska kunna samlas in och behandlas i en gemensam databas hos SCB. Utskottet delar regeringens bedömning att den gemensamma databasen kommer att bidra till att effektivisera och förbättra insamlingen, samordningen och samutnyttjandet av den aktuella statistiken. Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att det finns ett starkt och effektivt sekretesskydd för de uppgifter som samlas in. Den sekretessreglering som regeringen föreslår uppfyller det kravet, anser utskottet.

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag med en redaktionell ändring i förslaget till ändring av försäkringsrörelselagen.

Statistik över hushållens tillgångar och skulder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att lägga in personuppgifter om hushållens tillgångar och skulder i den planerade databasen för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Jämför reservation (S, MP, V).

Motionerna

I motion 2013/14:Fi2 av Ulla Andersson m.fl. (V) anser motionärerna att regeringen bör säkerställa att Riksbanken och FI får tillgång till löpande uppgifter om hushållens skulder och tillgångar. Det kan t.ex. ske genom lagändringar som gör det möjligt att denna typ av uppgifter samlas in och läggs in i den databas som regeringen föreslår i proposition 2013/14:161 (yrkande 1).

Hushållens kraftigt ökade skuldsättning har enligt motionärerna ökat risken för finansiell instabilitet. För att kunna identifiera risker och i förlängningen förebygga och förhindra finansiella kriser måste Riksbanken och FI få tillgång till löpande uppgifter om hushållens tillgångar och skulder. Dessa uppgifter borde kunna ingå i den föreslagna databasen. Uppgifterna i databasen borde också kunna användas tillsammans med andra statistiska uppgifter (yrkande 2).

Uppgifter om hushållens tillgångar och skulder är känsliga, och de uppgifter som samlas in bör därför förses med ett starkt skydd så att den enskildes integritet upprätthålls, anser motionärerna (yrkande 3).

Även motionärerna i motion 2013/14:Fi3 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) föreslår att regeringen återkommer till riksdagen med åtgärder som ger Riksbanken tillgång till detaljerade uppgifter om hushållens tillgångar och skulder. Uppgifterna behövs för att kunna förebygga finansiella kriser, och bör tillföras den databas som regeringen föreslår i proposition 2013/14:161. Motionärerna anser också att uppgifterna ska kunna användas tillsammans med uppgifter som samlas in av vissa andra myndigheter. Uppgifterna om hushållens tillgångar och skulder bör förses med ett starkt sekretesskydd så att den enskildes integritet upprätthålls.

I motion 2013/14:Fi274 av Lena Sommestad och Anders Karlsson (båda S) föreslår motionärerna att regeringen ska ta initiativ till en ny förmögenhetsstatistik. Den gamla statistiken avskaffades 2008 i samband med att den borgerliga regeringen tog bort förmögenhetsskatten. Förmögenhetsstatistik är viktig för att man ska kunna följa förmögenhetstillväxten och förmögenhetsfördelningen i Sverige, enligt motionärerna. Statistiken är också ett viktigt instrument för att man ska kunna förebygga finanskriser och upprätthålla finansiell stabilitet i den svenska ekonomin.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har berört frågan om statistik över hushållens tillgångar och skulder flera gånger under hösten 2013 och våren 2014.

Vid utskottets sammanträde den 19 november 2013 presenterade företrädarna för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ett förslag till utskottsinitiativ om statistik över hushållens tillgångar och skulder. Innehållet i förslaget till initiativ är i stort detsamma som innehållet i motionerna med anledning av proposition 2013/14:161.

Finansmarknadsminister Peter Norman kommenterade initiativet på utskottets sammanträde den 14 januari 2014. Vid utskottets sammanträden den 16 januari 2014 presenterades utredningen Överskuldssättning i kredit-samhället (SOU 2013:78) av den särskilda utredaren Anna Hedborg. Utredningen innehåller en undersökning av tillgångs- och skuldsituationen i de svenska hushållen med hjälp av uppgifter från kreditupplysningsföretaget UC, Kronofogdemyndigheten och SCB. Den 28 januari 2014 skickade Finansdepartementet över ett pm om Danmarks Nationalbanks insamling av uppgifter för övervakning av den finansiella stabiliteten. Pm:et var ett resultat av diskussionen vid sammanträdet den 14 januari.

Enligt utskottets uppfattning är det utomordentligt viktigt att t.ex. Finansinspektionen (FI) och Riksbanken har tillgång till den statistik som är nödvändig för att myndigheterna ska kunna skapa sig en tydlig bild av den finansiella utvecklingen i samhället och förebygga finansiell instabilitet och finansiella kriser. I motionerna föreslås bl.a. att löpande uppgifter om hushållens tillgångar och skulder samlas in och läggs in i den databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna som regeringen föreslår i proposition 2013/14:161.

Olika uppgifter om hushållens tillgångar och skulder bygger på personuppgifter. Av bl.a. sekretesskäl delar utskottet regeringens uppfattning att den planerade databasen inte bör innehålla personuppgifter. I regeringens förslag till reglering finns ett uttryckligt förbud mot att behandla personuppgifter i databasen.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att både riksbankslagen och andra lagar som reglerar skyldigheten att lämna uppgifter till Riksbanken och FI ger både banken och inspektionen möjligheter att begära in personuppgifter. På Riksbanken pågår också ett arbete med att utveckla en statistik över hushållens tillgångar och skulder utan att integritetsskyddet åsidosätts. Nyligen presenterade Riksbanken en omfattande undersökning av hushållens krediter hos de åtta största bankerna. Uppgifterna har samlats in via kreditupplysningsföretaget UC och täcker ca 80 procent av hushållens lån från kreditinstitut och 94 procent av alla bolån. Uppgifterna är månatliga och täcker perioden juli 2010 till juli 2013.

Med det som sagts avstyrker utskottet motionerna 2013/14:Fi2 yrkan-dena 1–3, 2013/14:Fi3 och 2013/14:Fi274.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Statistik över hushållens tillgångar och skulder, punkt 2 (S, MP, V)

av Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Jörgen Hellman (S), Bo Bernhardsson (S), Marie Nordén (S), Sven-Erik Bucht (S), Per Bolund (MP) och Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med åtgärder som ger Riksbanken och Finansinspektionen tillgång till löpande och detaljerade uppgifter över hushållens tillgångar och skulder. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2013/14:Fi2 yrkandena 1–3, 2013/14:Fi3 och 2013/14:Fi274.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen ska återkomma till riksdagen med åtgärder och regler som ger Riksbanken och Finansinspektionen (FI) tillgång till löpande och detaljerade uppgifter om hushållens tillgångar och skulder. Vi anser också att Riksbanken och FI ska kunna använda uppgifterna om hushållens tillgångar och skulder tillsammans med andra väsentliga uppgifter som samlas in av andra myndigheter. För att bl.a. göra insamlingen och utnyttjandet av statistiken mer effektiva bör uppgifterna om hushållens tillgångar och skulder dessutom föras in i den databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna som utskottet behandlar i detta betänkande.

I dag saknas en löpande och sammanhållen statistik över de svenska hushållens förmögenhetsutveckling. Den togs bort i samband med att förmögenhetsskatten avvecklades. Vi anser att det är viktigt att Riksbanken och FI får tillgång till löpande och detaljerade uppgifter om hushållens tillgångar och skulder för att kunna förebygga och hantera risker i det finansiella systemet, t.ex. den stigande skuldsättningen i hushållssektorn. Utvecklingen de senaste åren visar att den potentiella kostnaden för finanskriser är mycket hög.

Uppgifterna om hushållens tillgångar och skulder är känsliga, och därför är det mycket viktigt att statistiken förses med ett starkt skydd för den enskildes integritet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:161 En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Följdmotionerna

2013/14:Fi2 av Ulla Andersson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att säkra tillgången till en ändamålsenlig löpande statistik över hushållens tillgångar och skulder genom lagändringar

som möjliggör att uppgifter om hushållens tillgångar och skulder samlas in och tillförs t.ex. den databas som föreslås i betänkandet En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna (SOU 2012:79).

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppgifterna i den databas som nämns i motionen även bör kunna användas tillsammans med andra statistiska uppgifter som samlas in med stöd av lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank, med undantag för sådana uppgifter som samlas in i övervaknings- eller tillsynssyfte.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppgifterna i den databas som nämns i motionen bör förses med ett starkt skydd så att den enskildes integritet upprätthålls.

2013/14:Fi3 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med förslag om att ge Riksbanken tillgång till detaljerad information om hushållens tillgångar och skulder.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Fi274 av Lena Sommestad och Anders Karlsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta initiativ till en ny förmögenhetsstatistik.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § För Riksbankens övervakning av och Finansinspektionens tillsyn över finansmarknaderna ska det hos Statistiska centralbyrån finnas en särskild samling uppgifter som genom automatiserad behandling används för de ändamål som anges i 2 § (databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna).

Ändamål

2 § Uppgifter får behandlas i databasen för sammanställning och analys av information som behövs i

1. Riksbankens verksamhet för att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende,
2. Finansinspektionens verksamhet för tillsyn över finansiella marknader och företag, samt
3. Riksbankens, Finansinspektionens och Statistiska centralbyråns verksamheter för framställning av statistik.

Databasens innehåll

3 § I databasen får sådana uppgifter behandlas som har samlats in med stöd av

1. 6 kap. 9 § första och andra styckena lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
2. 10 kap. 2 § första stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
3. 13 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
4. 7 kap. 4 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
5. 5 kap. 10 och 11 §§ lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
6. 10 kap. 15 § första stycket och 16 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,
7. 23 kap. 2 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
8. 8 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,
9. 14 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),
10. 5 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
11. 13 kap. 6 § första stycket lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, och
12. artiklarna 99–101, 394, 415, 416, 430 och 451 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om

tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012¹.

4 § Uppgifter som avses i 3 § 1–11 får behandlas i databasen endast om de har samlats in med stöd av föreskrifter om periodisk rapportering.

5 § Personuppgifter får inte behandlas i databasen. Med personuppgifter avses detsamma som i personuppgiftslagen (1998:204).

Direktåtkomst

6 § Riksbanken ska ha direktåtkomst till uppgifterna i databasen i bankens verksamhet för att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende samt i bankens verksamhet för framställning av statistik.

7 § Finansinspektionen ska ha direktåtkomst till uppgifterna i databasen i inspektionens verksamhet för tillsyn över finansiella marknader och företag samt i inspektionens verksamhet för framställning av statistik.

Kostnader

8 § Riksbanken ska svara för den del av Statistiska centralbyråns kostnader som föranleds av att uppgifter som avses i 3 § 1 lämnas till Statistiska centralbyrån i stället för till Riksbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

¹ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank¹ ska införas två nya paragrafer, 6 kap. 10 och 11 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

10 §

Riksbanken får meddela föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 9 § första och andra styckena ska lämnas till Riksbanken i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån. Innan Riksbanken meddelar sådana föreskrifter ska banken samråda med Finansinspektionen och Statistiska centralbyrån.

11 §

Riksbanken får meddela föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 9 § tredje stycket ska lämnas till Riksbanken i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

¹ Lagen omtryckt 1999:19.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹

dels att 10 kap. 11 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 10 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 2 § första stycket ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

11 §²

Fondbolag samt förvaltningsbolag och fondföretag som anges i 1 § första stycket ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

Fondbolag samt förvaltningsbolag och fondföretag som anges i 1 § första stycket ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2008:282.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 13 kap. 16 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 13 kap. 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

3 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 3 § ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

16 §

Kreditinstitut och utländska kreditinstitut med filial här i landet skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet. Detsamma gäller sådana företag som avses i 4 kap. 3 § och som har filial här i landet.

Kreditinstitut och utländska kreditinstitut med filial här i landet ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna. Detsamma gäller sådana företag som avses i 4 kap. 3 § och som har filial här i landet.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2005:405) om försäkringsförmedling

dels att 7 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

4 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 4 § första stycket ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

7 §

Försäkringsförmedlare, sådana utländska försäkringsförmedlare som har inrättat filial här enligt 3 kap. 1 § första stycket 1 eller 2 § och försäkringsföretag *skall* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet med anknytning till denna lag.

Försäkringsförmedlare, sådana utländska försäkringsförmedlare som har inrättat filial här enligt 3 kap. 1 § första stycket 1 eller 2 § och försäkringsföretag *ska* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet med anknytning till denna lag *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

dels att 6 kap. 10 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 5 kap. 11 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

11 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 10 och 11 §§ ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

6 kap.

10 §

Ett institut eller ett försäkringsföretag som står under tillsyn enligt denna lag *skall* bekosta Finansinspektionens verksamhet *med årliga avgifter*.

Om Finansinspektionen vid tillsynen enligt denna lag behöver anlita någon med särskild fackkunskap för bedömning av en viss fråga, *skall* kostnaden för detta betalas av det institut eller det försäkringsföretag som tillsynen avser.

Ett institut eller ett försäkringsföretag som står under tillsyn enligt denna lag *ska med årliga avgifter* bekosta Finansinspektionens verksamhet *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna*.

Om Finansinspektionen vid tillsynen enligt denna lag behöver anlita någon med särskild fackkunskap för bedömning av en viss fråga, *ska* kostnaden för detta betalas av det institut eller det försäkringsföretag som tillsynen avser.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

dels att 10 kap. 20 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 10 kap. 16 a §, samt närmast före 10 kap. 16 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

Databasen för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

16 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 15 § första stycket och 16 § ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

20 §

Institut som står under tillsyn enligt denna lag *skall* bekosta Finansinspektionens verksamhet *med årliga avgifter*.

Om Finansinspektionen behöver anlita någon med särskild fackkunskap för bedömning av en viss fråga vid tillsynen enligt denna lag, *skall* kostnaden för detta betalas av det institut som tillsynen avser.

Institut som står under tillsyn enligt denna lag *ska med årliga avgifter* bekosta Finansinspektionens verksamhet *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna*.

Om Finansinspektionen behöver anlita någon med särskild fackkunskap för bedömning av en viss fråga vid tillsynen enligt denna lag, *ska* kostnaden för detta betalas av det institut som tillsynen avser.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att 23 kap. 12 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 23 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

2 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 2 § första stycket ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

12 §

Värdepappersinstitut, börser, clearingorganisationer samt sådana utländska företag som har tillstånd att driva en reglerad marknad från filial i Sverige *skall* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

Värdepappersinstitut, börser, clearingorganisationer samt sådana utländska företag som har tillstånd att driva en reglerad marknad från filial i Sverige *ska* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

9 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 30 kap. 30 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 30 kap. 8 § ska lyda "Sekretessbrytande bestämmelser",

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 30 kap. 4 a och 8 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

4 a §

Sekretess gäller hos Statistiska centralbyrån i dess verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

1. för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som är skyldig att lämna uppgifter för tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs, och

2. för uppgift om affärs- eller driftförhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den uppgiftsskyldige.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

8 a §

Sekretess enligt 4 a § första stycket hindrar inte att en uppgift lämnas till

1. Riksbanken i dess verksamhet för att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende,

2. Finansinspektionen i dess verksamhet för tillsyn över finansiella marknader och företag, eller

3. Riksbanken, Finansinspektionen eller Statistiska central-

*byrån i deras verksamheter för
framställning av statistik.*

30 §

Den tystnadsplikt som följer av 2 § första stycket första meningen, 4 § första stycket 2, 12 § första stycket och andra stycket 2, 13 §, 15 § första stycket 2, 23 § första stycket 2 och 27 § första stycket 2 och den tystnadsplikt som följer av ett förbehåll som gjorts med stöd av 9 § andra meningen, 14 § andra meningen, 26 § andra meningen eller 29 § andra meningen inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 24 § inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden än affärs- och driftförhållanden för den som trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Den tystnadsplikt som följer av 18 § inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift om en enskilds personliga förhållanden vars röjande kan vålla allvarligt men.

Den tystnadsplikt som följer av 2 § första stycket första meningen, 4 § första stycket 2, 4 a § första stycket 2, 12 § första stycket och andra stycket 2, 13 §, 15 § första stycket 2, 23 § första stycket 2 och 27 § första stycket 2 och den tystnadsplikt som följer av ett förbehåll som gjorts med stöd av 9 § andra meningen, 14 § andra meningen, 26 § andra meningen eller 29 § andra meningen inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att det i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster

dels att 8 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 8 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 2 § ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

7 §

Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska med avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska med avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

11 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (2010:2043) dels att 14 kap. 7 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 14 kap. 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

5 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 5 § ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

7 §

Försäkringsföretag ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

Försäkringsföretag ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:755) om elektroniska pengar

dels att 5 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 5 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

2 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 2 § ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

7 §

Institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

Institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

dels att 13 kap. 15 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 13 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

6 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att vissa uppgifter som enligt 6 § första stycket ska lämnas till Finansinspektionen i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån.

15 §

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt denna lag samt underrättelser enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 345/2013 av den 17 april 2013 om europeiska riskkapitalfonder och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013 om europeiska fonder för socialt företagande.

För Finansinspektionens tillsyn enligt denna lag ska AIF-förvaltare som anges i 1 § betala en årlig avgift.

För Finansinspektionens tillsyn enligt denna lag *samt Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna*, ska AIF-förvaltare som anges i 1 § betala en årlig avgift.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.